

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"א, 2011
מספר השאלון: 904441
לנבחנים אקסטרניים – 05
נספח: תכנית הלימודים (לשאלון 05 בלבד)

ספרות עברית וכללית

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים ושלושה רבעים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.

פרק ראשון – סיפור קצר

פרק שני – דרמה

פרק שלישי – רומאן ונובלה

פרק רביעי – שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)

פרק חמישי – שיר שלא נלמד

משלושת הפרקים הראשונים יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – 28 נקודות).

הפרק הרביעי (שירה – 28 נקודות) והפרק החמישי (שיר שלא נלמד – 16 נקודות) הם חובה. עליך לענות על השאלות שבהם לפי ההוראות בכל פרק.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו.

ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.

(3) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.

(4) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – סיפור קצר

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מהשאלות 1-3 (לכל שאלה – 14 נקודות).

שים לב: בשאלות 1-2, אנן לענות על פי "סיפור אהבה" מאת אהרן אפלפלד.

1. למרחב (מקום) ולזמן (תקופה, עונות שנה, חלקי יממה) יש תפקידים שונים בסיפור. למשל הם יכולים לשמש רקע להתרחשויות, לשאת משמעות סמלית, לשמש אמצעי לאפיון דמויות. הסבר את התפקיד של המרחב ו/או הזמן בסיפור קצר שלמדת.
2. סיפורים רבים עוסקים בסוגיות חברתיות כמו צדק ואי-צדק, קיפוח, דעות קדומות. תאר סוגיה חברתית מסוג זה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בסיפור קצר שלמדת. בתשובתך הצג שתי דרכי עיצוב שבאמצעותן המחבר מנסה לעורר את הרגשות או המחשבות של הקוראים בנוגע לסוגיה שתיארת.

סיפור אהבה / אהרן אפלפלד

3. תאר כיצד העבר רודף את הדמויות ב"סיפור אהבה" מאת אפלפלד, והסבר את המשמעות של רדיפה זו עבור דמויות אלה ועבור הקוראים.

פרק שני – דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מהשאלות 4-10 (28 נקודות)

שאלה כללית על הטרגדיות של סופוקלס ("אנטיגונה", "אדיפוס") ושל שקספיר ("המלט"):

"המלך ליר", "אותלור", "מקבת"

4. מהו הקונפליקט בטרגדיה שלמדת?
בחר בשתי דמויות מִשְׁנָה בטרגדיה שלמדת, והסבר את תרומתן לעיצוב קונפליקט זה.
/המשך בעמוד 3/

טרגדיות של סופוקלס

"אנטיגונה"

5. תאר כיצד האהבה (בין בני משפחה או בין גבר לאישה) באה לידי ביטוי במחזה "אנטיגונה", והסבר את תפקידה בעלילה הטרגית של המחזה.

"אדיפוס"

6. הסבר אילו תכונות באישיותו של אדיפוס הופכות אותו לגיבור טרגי. בסס את דבריך על דוגמאות מן המחזה.

טרגדיות של שקספיר

"המלט"

7. רצח אב הוא הנושא המרכזי במחזה "המלט". תאר והדגם את ההתמודדות של הבנים – המלט ולארטס – עם רצח האב, והסבר מה אפשר ללמוד מהתמודדות זו על כל אחד מן הבנים.

"המלך ליר"

8. כיצד בא לידי ביטוי במחזה הניגוד בין גונריל ורגן לבין קורדליה? בסס את דבריך על דוגמאות מן הטרגדיה. הסבר את התפקיד של ניגוד זה בבניית המשמעות של המחזה.

"אותלר"

9. אפשר לומר על יאגו כי הוא הדמות המושכת בחוטי העלילה במחזה. בסס אמירה זו על שתי מערכות יחסים של יאגו עם שתי דמויות שונות במחזה.

"מקבת"

10. הדם בטרגדיה "מקבת" הוא מוטיב מרכזי. תאר שתי סצנות שבהן מוטיב זה מופיע, והסבר כיצד הוא מסייע לאפיון הדמויות בטרגדיה ולבניית המשמעות של המחזה.

פרק שלישי- רומאן ונובלה

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מהשאלות 11-16 (28 נקודות).

הדבר / אלבר קאמי – שאלות 11-12

11. הסבר מהו ייעודו של האדם בעולם על פי הרומן "הדבר". בסס את דבריך על שלושה אירועים, מצבים או מפגשים המתוארים ברומאן.
12. קרא את הקטע שלפניך, הלקוח מתחילת הרומאן "הדבר", וענה על השאלה שאחריו.
בבוקר השישה-עשר באפריל יצא דוקטור בֶּרְנָאר רִיֶּה מחדר העבודה שלו ורגלו נתקלה בחולדה מתה באמצע מישורת הקומה. באותו רגע סילק בהיסח הדעת את החיה הצדה וירד במדרגות. פֶּרֶט זה, שהוא לכאורה מקרי, הוא הראשון מבין תיאורי זוועה ההולכים ומתעצמים ברומאן "הדבר".
- הבא מן הרומאן שתי דוגמאות נוספות לזוועה ההולכת ומתעצמת, והסבר את תפקידה של התעצמות זו בבניית המשמעות של הרומאן.

שים לב: בשאלות 13-14 אין לענות על פי **הדבר** מאת אלבר קאמי.

רומאן מתורגם ונובלה מתורגמת – שאלות 13-14

13. תאר שתיים מנקודות המפנה בעלילת הרומאן המתורגם שלמדת או בעלילת הנובלה המתורגמת שלמדת, והסבר מדוע לדעתך נקודות אלה הן נקודות מפנה.
14. רכיבים ביצירה, כגון סמלים ומוטיבים, חלומות והזיות, דמויות-משנה, תורמים לעיצוב חיי הנפש של הדמויות המרכזיות.
- תאר שני רכיבים כאלה ברומאן המתורגם או בנובלה המתורגמת שלמדת, והסבר מה אפשר ללמוד מהם על חיי הנפש של דמות מרכזית ביצירה זו.

שים לב: על שאלות 15-16 אפשר לענות אך ורק על פי הרומאנים המפורטים להלן.

עיר קסומה, ספר הדקדוק הפנימי, מר מאני, מקדמות, סיפור פשוט, שירה, חיי נישואים,

התגנבות יחידים, זיכרון דברים – שאלות 15-16

15. תאר שתיים מנקודות המפנה בעלילת הרומאן שלמדת, והסבר מדוע לדעתך נקודות אלה הן נקודות מפנה.

16. רכיבים ביצירה, כגון סמלים ומוטיבים, חלומות והזיות, דמויות-משנה, תורמים לעיצוב חיי הנפש של הדמויות המרכזיות.

תאר שני רכיבים כאלה ברומאן שלמדת, והסבר מה אפשר ללמוד מהם על חיי הנפש של דמות מרכזית ביצירה זו.

/המשך בעמוד 6/

פרק רביעי – שירה

פרק זה הוא חובה, על הנבחן לענות על שתיים מהשאלות 17-30:
על שאלה אחת משירת ימי הביניים או משירת ביאליק (שאלות 17-20), ועל שאלה אחת משירת המאה ה-20 (שאלות 21-30).
(לכל שאלה – 14 נקודות)

שירת ימי הביניים

17. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

כַּאבִּי רַב / שלמה אבן-גבירול

כַּאבִּי רַב וּמִכְתִּי אֲנוּשָׁה / וְכַחֲתִי סָר וְעֲצָמוֹתַי חֲלוּשָׁה,
וְאֵין מִבְּרַח וְאֵין מָנוֹס לְנַפְשִׁי, / וְאֵין מָקוֹם תְּהִי לִי בּוֹ נְפִישָׁה.
שְׁלֹשָׁה אֶסְפוּ עָלַי לְכָלוֹת / שָׁאֵר גּוּפִי וְרוּחִי הָעָנוּשָׁה:
גָּדַל עֶזְוֹן וְרַב מִכְאוֹב וּפְרוּד – / וּמִי יוֹכֵל עֲמֹד לְפָנַי שְׁלֹשָׁה?
הֵימָּה אֲנִי וְאֵם תַּנִּיךְ, אֱלֹהִי, / וְכִי בְּרֹזֶל עֲצָמִי אוֹ נְחוּשָׁה? 5
אֲשֶׁר כָּל עֵת יִסְבּוּנִי תִּלְאוֹת, / כִּאֲלוֹ הֵם מְסוּרִים לִי יְרֻשָׁה,
וְתִדְרֹשׁ לְעוֹנֵי רֶקַּק, כִּאֲלוֹ / לֶךְ אֵין עַל בְּנֵי אָדָם דְּרִישָׁה!
רְאֵה נָא בְּעֵמֶל עֲבָדְךָ וְעָנִיו / וְכִי נִפְשׁוֹ כְּמוֹ דָּאָה יְקוּשָׁה –
וְאַהֲיָה לְךָ לְעוֹלָמִים לְעַבְדִּי / וְלֹא אֲשַׁאֵל עָדִי נִצָּח חֲפִישָׁה.

א. תאר את מצבו של הדובר בשיר זה, והסבר כיצד השאלות הרטוריות בבית הרביעי

ובבית החמישי מבטאות מצב זה. (8 נקודות)

ב. הבא מן השיר אמצעי אמנותי נוסף (מלבד שאלות רטוריות), והסבר כיצד הוא מבטא

את מצבו של הדובר. (6 נקודות)

18. לפניך שני שירים מאת שמואל הנגיד: "הים ביני ובינך" ו"בכור אמִי" ואחריהם שאלה.
קרא את השיר שלמדת, וענה על השאלה.

הַיָּם בֵּינִי וּבֵינְךָ / שמואל הנגיד

הַיָּם בֵּינִי וּבֵינְךָ / וְלֹא אָטָה לְחַלּוֹתְךָ
וְלֹא אָרוּץ בְּלֵב חָרֵד / וְאֶשֶׁב עַל קְבוּרָתְךָ?
אֲמַת, אִם אֶעֱשֶׂה כִּזְאת / אֲהִי בּוֹגֵד בְּאַחֲזוֹתְךָ!
אָהָה, אָחִי, אֲנִי יוֹשֵׁב / עָלֶי קְבֻרָתְךָ לְעִמָּתְךָ,
לְךָ מְכָאוֹב בְּתוֹךְ לְבִי / כְּמִכְאוֹבִי בְּמִיתָתְךָ.
וְאִם אֲתֵּן לְךָ שְׁלוֹם – / וְלֹא אֶשְׁמַע תְּשׁוּבָתְךָ,
וְלֹא תֵצֵא לְפָנָשֵׁנִי / בְּיוֹם בּוֹאִי לְאֶדְמָתְךָ,
וְלֹא תִשְׁחַק בְּקִרְבָּתִי / וְלֹא אֶשְׁחַק בְּקִרְבָּתְךָ,
וְלֹא תִרְאֶה תְּמוּנָתִי / וְלֹא אִרְאֶה תְּמוּנָתְךָ,
לְמַעַן כִּי שְׁאוֹל בִּיתְךָ / וּבִקְבֹר מַעֲוֹנָתְךָ –
בְּכוֹר אָבִי וּבֶן אִמִּי, / שְׁלוֹמִים לְךָ בְּאַחֲרִיתְךָ,
וְרוּחַ אֵל תִּהְיֶה נְחָה / עָלֶי רוּחְךָ וְנִשְׁמָתְךָ!
אֲנִי הוֹלֵךְ לְאַרְצִי, כִּי / בְּאַרְץ סָגְרוּ אוֹתְךָ.
וְאֲנוּם עֵת וְאֵיךְ עֵת – / וְאֵת לְעַד בְּנוֹמָתְךָ,
וְעַד בּוֹא יוֹם חֲלִיפָתִי / בְּלִבִּי אֵשׁ פְּרִידָתְךָ!

בְּכוֹר אִמִּי / שמואל הנגיד

בְּכוֹר אִמִּי, בְּכוֹר מוֹת חֲמָסָךְ / וּמִזֶּה עֵת נִטּוֹת שְׁמֶשׁ יְגִיסָךְ,
וְלַעֲרֹב יְהִי בֵּינִי וּבֵינְךָ / אֲבָנִים וְעֶפֶר אֶרֶץ לְמָסָךְ,
וְלֹא הוֹעִיל לְךָ הוֹנֵךְ וְהוֹדֵךְ / בְּיוֹם אֵידֶךְ, וְלֹא כִיסָךְ וְכוֹסָךְ.
נִשְׁקָתִיךָ – וְלֹא שָׁת לְבָבְךָ, / וְאֵת שׁוֹכֵב כְּאִישׁ בָּרִיא בְּעֶרְשְׁךָ,
וְצַעֲקָתִי – וְלֹא תִשֵּׁב, לְמַעַן / לְשׁוֹנֶךָ מְלִדְבָר סָר וְחֹשֶׁךְ.
וְיִשְׁנֶה שְׁנַת עוֹלָם אֲשֶׁר צוּר / עָלֶי כָּל מַעֲשָׂיו הַפִּיל וְנָסָךְ,
וְהִשְׁקוּךָ בְּכֶלֶח כּוֹס תְּמוּתָהּ / וְכִמְעַט קָט אֲנִי שׁוֹתָהּ בְּכוֹסָךְ!

תאר והסבר כיצד ההפרדה בין החי למת באה לידי ביטוי בשיר שלמדת:
"הים ביני ובינך" או "בכור אמִי".

בתשובתך כתוב גם על שני אמצעים אמנותיים הממחישים הפרדה זו.

שירת ביאליק

19. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

הולכת את מעמי / חיים נחמן ביאליק

וְאֵנִי יְדַעְתִּי, הוֹלֶכֶת אֶת מַעְמִי – לְכִי לְשָׁלוֹם
עוֹד יִשְׁטְטוּ עַל-פְּנֵי הָאָרֶץ כָּלָה, וְיִהְיֶה רְצוֹנָךְ לְבָדּוֹ נָר לְנִתְיָבָה,
בִּירִיעַת תְּכֵלֶתֶם הַמִּשְׁבָּצָה וְהָב, וּמִצָּאִי אֶת-הַשְּׁלֵחָה בְּאֶשֶׁר תִּהְיֶי.
כַּפְּלוֹת הַשְּׁחָרוֹת – לִילִי קִיץ, אֲנִי? אֶל-תִּתְּנִי לֵב – אֵינֶנִּי גִלְמוֹד:
מִתּוֹקֵי לֵילוֹת, קוֹדְחִים וּמַחְרִישִׁים, כָּל-עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ יִיף בְּצֵאתוֹ וּבָבֹאוֹ
מְעַלְפֵי שְׁחֹר וּכְלִילֵי הַכּוֹכָבִים, וְכּוֹכְבֵי-אֵל לֹא-נִלְאוּ עוֹד מִרְמֹז לִי –
כָּל-כּוֹכֵב רִמּוֹן וְהָב, רִמּוֹן וְהָב; עוֹד לֹא יִרְדְּתִי מִכָּל-נֶכְסִי
וְרֹת הַרְהוּרִי חֹטֵא וְיִגְעַת חֲמֹדָה, וּמַעֲנִן תַּנְחוּמֹתַי עוֹד לֹא-דָלָל.
בְּחִיק הַלֵּילָה תִּרְבֵּץ כָּל-הָאָרֶץ; רְאִי, חֲסִרְתִּי אוֹתָךְ – אַךְ צֵדִין
וּפְתָאֵם תְּקוּם דְּמָמָה גְּדוֹלָה, רְבָה, לִי נִשְׁאָר רֵב: לִי גַשׁ עוֹד עוֹלָם מְלֵא,
וְרֶטֶט חֶשֶׁק יִחְלַף כָּל-הָעוֹלָם, הִיפָּה כְּמוֹ שֶׁהוּא בִירַק אֲבִיבִי,
וְנִנְעָרוּ כּוֹכָבִים שְׁפָעוֹת שְׁפָעוֹת, בְּזֶהָב סוֹף קִיּוֹצִיו וּבְלִבְנוּתִי חֲרָפִיו;
וְנִתְּכוּ הֵמָּה וּמִכְתּוֹתֶם אֲרָצָה, וְלֵב עוֹד לִי – דְּבִיר חֹזֶן, קֵן-הַחֲלוּמוֹת,
כִּנְפֵל שָׁלַל עָלִי וְהָב בְּשִׁלְכָת; וְכֹאבִי עֲצוֹר שָׁם, יְגוֹן הַקִּדְשׁ,
וּקְלוּנֵי תֵּאוֹה וְאֲכֹלֵי חֶשֶׁק, וּמִלְּאָךְ טְהוֹר עָמִי – דְּמוֹת דִּיוֹקְנָךְ,
אִישׁ אִישׁ בָּרַעְבוּ וּבְצִמְאֹו יָצָא, הַחוּסָף עוֹד כְּחֶסֶד אֵל עַל-רֹאשִׁי
יְגִשֵּׁשׁ קִיר כְּעוֹר, יִחְבֹּק אֶבֶן, וְלוֹחֵשׁ בְּרִכָּה, רוֹתֵת וּמִתְאַפֵּק
יִתְחַבֵּט אֲרָצָה, יִחַל עַל-גִּחוּנוֹ, כְּדַמְעַת אִם חֲשָׁאִית עַל נָר שֶׁבֶת
לְלֶקֶט רִסִּים פֹּז אֶחָד, פְּרוֹר אֶחָד, בְּדַמְמַת הַקִּדְשָׁה הַשְּׁאֲנָנָה,
מִמָּה שֶׁהִשְׁלִיךְ לוֹ מְעַל כּוֹכְבוֹ, וּכְאוֹתוֹ כּוֹכֵב חֲרָד שָׁם בְּמָרוֹם,
וְלִמְצָא מְלֵא כֶף אֶהְבָּה, לְרִטוֹב אֲשֶׁר – שְׁמִצִּיץ עוֹד עָלִי בְּעֵין יֶסֶה
בְּשָׁעָה זוֹ אִם-יִתְקַפּוֹף גְּעֻגּוּעִים, וּמִשְׁטֵט לִי בַחֲשָׁךְ שֶׁרְבִיט וְהָבוּ.
וְנוֹהָה וְנִצְפָּה תִּתַּע עֵינֶיךָ
וּתְשׁוּטֵט חֲדָלַת תִּקְנָה בְּעֶרְפֶּל,
וְנִפְשֶׁךְ תִּצָּא לֵאלֹהִים וּלְאֲשֶׁר –
כְּמוֹנֵי שְׂאֵי עֵינֶיךָ הַשְּׁמִימָה
וְלִמְדֵי-נָא מֵהֶם אֶת-לִבְךָ שְׁלֹחָה:
רְאִי, כָּאֵלָה וְכָאֵלָה יֹאבְדוּ
כּוֹכָבִים מְדֵי לֵילָה לְשָׁמַיִם –
וְהֵם בְּעֶשְׂרָם עוֹמְדִים וּבְשִׁלּוֹתָם,
וְאֵינָם חֹשִׁים כָּלֵל בְּאַבְדָּתָם,
וְכֹמוֹ לֹא-נִגְרַע כָּלוּם מִכָּל-וְהָבָם.

תאר את דמותו של הדובר, כפי שהיא מצטיירת בשיר מדבריו לאהובתו שעזבה אותו, והסבר שתי דרכי עיצוב התורמות לביטוי רגשותיו ולביטוי יחסו אליה.

20. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

לנתיבך הנעלם / חיים נחמן ביאליק

לנתיבך הנעלם כסופה זנקת
ותפרצי פתאם בית-כלאך,
ומסביבות אהלי לנצח מחקת
את-עקבות פעמיך וצלך;
במנוסת בקלה לדרך יצאת,
ובצאתך – עם צורך למרחק נשאת
את-מצהלות צחוקך – את-פעמון זהבך,
את-להבות גילך ומדורות לבבך;
אך אחת נשית: ברפת שלומי ושלומך,
ובחסוןך ותשי
בנזית קטונך גם נעל של משי,
ועל אדן החלון – אגדת חבצלותי
וצרור חלמותי
ואותי – –

באשר את שם – היי ברוכה ממקומך!
עמך אנכי בסערה, אחותי!
ואם את עוז סער ואני כבד חלמות –
עד ראש גבעות עולם ועד ירכתי תהמות
יך דפך יגון כל-לילותי ימי;
וינשוא אברותיך – ואף גם לא תראי –
אנכי, ענן ועף קודר, צרירי,
אל אשר תשוטי אשרך פעמי,
ובפרשי מרומי, ובאשר אבאה,
צל מגור ושאה –
אפלח לב-עולם בכרקי ורעמי
ואחיהו בגשמי
ובשירי.

הסבר והדגם כיצד מתוארת בשיר עזיבתה של האהובה, ומה הן התגובות של המשורר על עזיבה זו.

שירת המאה ה-20

שירי נתן אלתרמן

21. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

יָרֵחַ / נתן אלתרמן

גַּם לְמֶרְאָה נוֹשֵׁן יֵשׁ רֵגַע שֶׁל הִלָּדָה.
שָׁמַיִם בְּלִי צֶפּוּר
זָרִים וּמִבְצָרִים.
בְּלִילָה הַסְּהוּר מוֹל חֲלוֹנָה עוֹמֶדֶת
עֵיר טְבוּלָה בְּבִכּי הַצָּרְצָרִים.

וּבִרְאוּתָהּ כִּי דֶרֶךְ עוֹד צוֹפֶה אֶל הַלָּךְ
וְהַיָּרֵחַ
עַל כִּידוֹן הַבְּרוֹשׁ
אַתָּה אוֹמֵר – אֵלִי, הָעוֹד יִשְׁנֶם כָּל אֵלֶּה?
הָעוֹד מֵתָר בְּלֶחֶשׁ בְּשִׁלּוּמָם לְדֶרֶשׁ?

מֵאַגְמִיָּהֶם הַמַּיִם נִבְטִים אֵלֵינוּ.
שׁוֹקֵט הָעֵץ
בְּאֶדָם עֲגִילִים.
לְעַד לֹא תַעֲקֹר מִמֶּנִּי, אֱלֹהֵינוּ,
תּוֹגַת צַעֲצוּעֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

בשיר זה מבטו של המשורר כאילו בורא את העולם בכל פעם מחדש.
הסבר והדגם מהשיר קביעה זו.

22. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

עץ הזית / נתן אלתרמן

שְׂבָעִים שָׁנָה	וְעַם עָרֵב, שׁוֹתֵת מְשָׁקִיעָה אֶרֶץ,
הַקִּיץ מָלָךְ.	יִגְשֵׁשׁ עַל פְּנֵיהָ – אֵיךְ?
בְּאוֹר נִקְמוֹת סִמָּמוֹ בְּקִרְיוֹ.	בְּגִזְעוֹ הַנִּפְתָּל, בְּלִהְבֵּת עוֹרְקִיו,
אֶחָד עֵץ הַזֵּית,	מְשָׁמֵר וְכָבוֹשׁ בְּכֵיהָ.
אֲחִי הַנִּדָּח,	
לֹא נִסּוּג מִנִּגְהָם בְּקָרְבָּה.	וּמִנִּגְדֵּי חוֹרֵג הַשָּׂרֵב הָאָדָם
	וְנִרְתָּע
מִה קְדוּשָׁה שְׂבוּעָתוֹ! עֲנִפְיוֹ הַשְּׁחָרִים	וְאֵימָה תִּאֲחֻזָּהוּ –
לֹא עֲמָסוֹ כּוֹכָבִים וְיָרֵחַ.	כִּי הָהָר לֹא יִמוּט וְלִבּוֹ לֹא יָדָם,
רַק עֲנִיוֹ, אֲדָמָתִי, כְּמוֹ שִׁיר־הַשִּׁירִים,	כֹּל עוֹד נִבְטֵשׁ אֶחָד מְרִטֵּשׁ אֶת חֲזֵהוּ.
אֶת לְבוֹת אֲבֹנֶיהָ פּוֹלֵחַ.	

וְאוֹלֵי מַעֲיָנִי אֶלְהִיו, רְבוּנוֹ,
רַק דְּמָעָה לוֹ נִתְּנָה, כְּבִדָּה וְחֶמֶה,
בְּרִבְצוֹ עֲרִירִי, כְּרוּאֵה־חֲשָׁבוֹנוֹת,
עַל סִפְרָךְ הַנוֹשֵׁף חֶמֶה.

כְּאֲשֶׁר תִּשְׁאַלִי אֶת הָרִיף לָמוֹת
וְגָעוּ עֲדָרִים אֶל מָטָר וּמִסְפּוּא,
הוּא נֶצֶב בְּחֹמָה, חֲתָנָה הַגְּלָמוֹד,
וְיָדַעְתְּ כִּי נִפְשָׁךְ בְּכַפּוֹ.

בשיר זה יש מעין עלילה.

תאר את השלבים השונים בעלילה זו, והסבר את המשמעות הסמלית שלה.

23. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

דו־שיח / נתן אלתרמן

הה, מיכאל, צת לי קורא אתה בשם
שוחקת האשה בי ובוכה האם.
לא לספין בנים ולא תלד תהרב.
אך בצניג נשים הן סוככות על ערש.

מיכל, איך? סוכב השצר. עד יוגף
לו עוד אראך פנים לדומיה ואשר.
נר העלי. מיכל, וקומי על הסף.
בסיני אור, מיכל, עד נבסיני חשך.

מיכל, איך? בערב קרב חותך דינים
הלכתי ואמר לך: למחר ושבתי.
אכל עברו, מיכל, כמו רבוא שנים
ואת פני מאז עוד לא הסבתי.

הה, מיכאל, השצר לא יוגף עד תם.
על סף אני תמיד ואור בבהלום.
הלילה ריק סבכי, הלילה ריק מאשר,
אך אור בבהלום ואין בינינו חשך.

הה, מיכאל, מערב קרב חותך דינים
בכלות דיניו אתה מסב אלי פנים.
מלאה אהבתנו, מיכאל, ראנה.
כי לא גמוצה היא. נטף לא נגרע ממנה.

מיכל, איך? צנר שלחתי לחפשי
אל תהו, אל אין אש וארץ ושמים.
נפל גופי אפנים. נקרתה נפשי.
בק בשמעי קולך תועות יבי אליך.

מיכל, איך? איזה ננה לך למשכן?
מיכל, אך זאת הגידי ואמוג באפר:
האם בבית אכל את או בבית חתן?
ומה קולך רוגן בשיר על פי הנבל?

הה, מיכאל, צנר גופנו המדבר.
אכל צופות צניו מאש ומצפר.
נדיך את פני מוצאות והן כמים
עוברות פני, שקופות אל ארץ ושמים.

הה, מיכאל, ננה שוקט לי למשכן.
לא בית אכל אני ולא סדרי חתן.
וכמו על פי הנבל נשמתי רוננת.
כי בצדך אני בין רגבים שוקנת.

מיכל, איך? ספין היינו בכסה
של צת לא בחומה בהגיחה מארב.
מיכל, אשה אהבת, נצרה ספה,
מחי ספין מלב לצת הניעי ערש.

בחר בשניים מן היסודות המבניים בשיר, והסבר כיצד כל אחד מהם מבטא את הטרגיות
העמוקה המובעת בשיר.

24. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

מטמורפוזות / נתן אלתרמן

אף פתאם בא הנץ. עברה רוח זועמח
ובן-לילה החליף את סמליו הקמון.
רק הקוף לבדו, ברחבה השוממת,
עוד מצדיע כאז, ובעיניו תמהון.

„עם כניסת צבאות בעלי-הנדרית שוקלת
הנקלה בן-הסחיות בעיר הגדולה, שמה?
גורח נוציר, מה לעשות בקוף, אשר
בשעתו למדוהו להצדיע לפי הנוסח
הפשיסטי.”
מן העתון.

ידיעה שקזאת לא כדאי לעקף.
ידיעה שקזאת היא טרגדיה של קוף.

המונים שאף תמזל מחאו לו כפים,
מצדיעים כבר הפקר באפן אחר ...
הוא טרח ולמד
בזעת אפים,
וקללו לומדים כה פשוט ומחר ...
וקוף מצטנף ועוצם העינים
וראשו העני מסתחרר, מסתחרר.

קוף עלוב. הוא שמר על הניק הארטיסטי
ימים על ימים הוא עמל וחרר
עד למד להצדיע במעל פשיסטי,
לשמתת הקהל ופקידי המשטר.

ואין פלא. רבים נתפסים לסתרהרת
בראותם איך אותו הקמון השקוד
מנגן להפליא על אותה התזמרת,
גם אשר גם הפוף, באותה הדבקות.

בקבלו פקדות דם, קם וקוף ופשיסטי
מול צלום המנהיג הכובש ארצות,
או הריע הידד (זה היה קוף לא פתי)
וקראו להטים של דיצות וקפיצות,
וקבל בשכר-זה אגוזים וספגטי
מחומי-שחור-ויורק-הקלצות.

וקוף מצטנף ומתהרר לו: „געתי...
וללמד מחדש לא אספיק, לא אספן”.
כן, חסר לו אותו פשרון אקרובטי
של אותו הקוסם שקוראים לו המון.

ומיליונים עשו בארופה כמוהו
וקהה הדבר לא-ברור עד הסוף,
אם הקוף מתקה את העם (אין לתמה...)
או העם גרעו מתקה את הקוף.

ועל גן-החיות אפל-ליל משתרע,
ובעיר תצורות נצחון עליונות ...
אך כוכב במרומים מנצנץ ויודע:
לא הקוף הוא גבור הטרגדיה הזאת.

שיר זה פורסם ב- 1945 במדור "הטור השביעי", שבו ביטא נתן אלתרמן את עמדותיו
בנושאים חברתיים ופוליטיים.

מה היא עמדת המשורר העולה משיר זה?

בתשובתך הסבר והדגם גם שני אמצעים רטוריים בשיר שבאמצעותם המשורר מביע את
עמדתו.

שירי זלדה

25. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

כְּאֶשֶׁר הָיִיתָ פֹּה / זלדה

כְּאֶשֶׁר הָיִיתָ פֹּה
וּמִבְטָךְ הַחוּם מִגֵּן עָלִי
וּמִחֲשָׁבוֹתֵינוּ נִוְגְעוֹת
פֶּתַע
כָּנָף אֶל כָּנָף.

כְּאֶשֶׁר הָיִיתָ עֲמָדִי
בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים
הָיוּ הַקִּירוֹת בְּגִי־בֵית קְשִׁישִׁים
שֶׁסָּפְרוּ מַעֲשִׂיּוֹת עֲתִיקוֹת
בְּעֶרֶב
כְּאֶשֶׁר שְׁתִּינוּ תָּה.

עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת אֵינָם מַחֲסֵה
הֵם הִסְתַּגְּרוּ בְּשִׁתְּיָקָתָם
וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ בְּנִפְלִי
עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת סִיד וּמֶלֶט
יְסוֹד זֶר
חֹמֶר לֹא עוֹנֶה כְּמוֹת.

כיצד מעוצבת חוויית הגעגועים בשיר? הסבר והדגם את דבריך.

26. בחר בשיר שלמדת (אחד בלבד) משירי זלדה המובאים לפניך וענה על השאלה שאחריהם.

שְׁנֵי יְסוּדוֹת / זלדה

הִלְהֵבָה אוֹמֶרֶת לְכָרוֹשׁ

כְּאֶשֶׁר אָנִי רוֹאָה

כְּמָה אַתָּה שָׁאֵנָן

כְּמָה עוֹטָה גֶּאוֹן

מִשְׁהוּ בְּתוֹכִי מִשְׁתוֹלֵל

אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְעֵבֶר אֶת הַחַיִּים

הַנּוֹרָאִים הָאֵלֶּה

בְּלִי שְׂמֵךְ שֶׁל טְרוֹף

בְּלִי שְׂמֵךְ שֶׁל רוֹחַנִיּוֹת

בְּלִי שְׂמֵךְ שֶׁל דְּמִיוֹן

בְּלִי שְׂמֵךְ שֶׁל חֲרוֹת

בְּגִאֲנָה עֲתִיקָה וְקוֹדֶרֶת.

לוֹ יִכְלָתִי הֵייתִי שׁוֹרֶפֶת

אֶת הַמִּמְסָד

שֶׁשָּׁמוּ תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה

וְאֶת הַתְּלוֹת הָאֲרוּרָה שֶׁלֶךְ

בְּאֲדָמָה, בְּאֹרִיר, בְּשֶׁמֶשׁ, בְּמָטָר וּבִטָּל.

הַבְּרוֹשׁ שׁוֹתֵק,

הוא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בוֹ טְרוֹף

שֶׁיֵּשׁ בוֹ חֲרוֹת

שֶׁיֵּשׁ בוֹ דְּמִיוֹן

שֶׁיֵּשׁ בוֹ רוֹחַנִיּוֹת

אֵךְ הַשְׁלֵהֶבֶת לֹא תִבִּין

הַשְׁלֵהֶבֶת לֹא תֵאֱמִין.

צְפוּר אַחוּזֹת קֶסֶם / זלדה

כְּאֶשֶׁר הַגּוֹף הֵרֵךְ

מֵט לִנְפֹל

וְהוא מְגַלֶּה חֲרָדָתוֹ מִפְּנֵי הַקֶּץ

לְנִשְׁמָה,

מִצְמִיחַ עֵץ הַשְּׁגָרָה הַנִּמּוּךְ

שֶׁאֵבֶק אֵכְלוּ

עָלִים יִרְקִים פֶּתְאִם.

כִּי מֵרִיחַ הָאֵין יִפְרִיחַ

הַדּוֹר נָאָה

וּבְצִמְרָתוֹ צְפוּר

אַחוּזֹת קֶסֶם.

כָּל שׁוֹשְׁנָה / זלדה

כָּל שׁוֹשְׁנָה היא אֵי

שֶׁל הַשְּׁלוֹם הַמְּבֻטָּח,

הַשְּׁלוֹם הַנִּצְחִי.

בְּכָל שׁוֹשְׁנָה מִתְגוֹרֶרֶת

צְפוּר סְפִירִית

שֶׁשָּׁמָּה "וּכְתָתוּ".

וְנִדְמָה

כֹּה קְרוֹב

אוֹר הַשׁוֹשְׁנָה,

כֹּה קְרוֹב

נִיחוּחָהּ,

כֹּה קְרוֹב

שֶׁקֵּט הָעֲלִים,

כֹּה קְרוֹב

אוֹתוֹ אֵי –

קֹחַ סִירָה

וְחִצָּה אֶת יָם הָאֵשׁ.

ברבים משירי זלדה יסודות מעולם הטבע תורמים לבניית המשמעות של השיר.

הסבר והדגם קביעה זו על פי השיר שלמדת.

שירי חיים גורי

27. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

מעשה ביונה / חיים גורי

מעשה ביונה
שְׁיִרְדָּה על כְּתָפֵי מְרוֹמִים.
קֵלָה מְאֹד,
מַגְנוֹת עֵיר הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים.

דְּמַמְנוּ יַחְדָּו
שְׁעָה תְּמִימָה וּבִינִינוּ הָרוּחַ.
רְצִיתִי לוֹמַר לָהּ:
תְּמִימָה, יוֹנָה תְּמִימָה,
מְצֵאת לָךְ מְקוֹם לָנוּחַ.

מעשה ביונה
שְׁצִנְחָה על כְּתָפֵי,
לְבָנָה, חֲמָה.

עד נִגְעוּ בָּהּ שְׁפָתַי
וְהִיְתָה נוֹצָתָה אֲדָמָה.

מהי לדעתך התרומה של שם השיר "מעשה ביונה" והחזרות עליו להבנת המשמעות של השיר?
הסבר את דבריך, ובסס אותם על דוגמאות מן השיר כולו.

28. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

יְרֵשָׁה / חיים גורי

הָאֵיל בָּא אַחֲרוֹן.
וְלֹא יָדַע אֲבָרָהָם כִּי הוּא
מְשִׁיב עַל שְׂאֵלַת הַיֶּלֶד,
רֹאשִׁית־אוֹנוֹ בְּעַת יוֹמוֹ עָרַב.

נִשָּׂא רֹאשׁוֹ הַשָּׁב.
בִּרְאוּתוֹ כִּי לֹא חָלַם חֲלוֹם
וְהַמְלָאךָ נָצַב —
נִשְׁרָה הַמַּאֲכָלֶת מִיָּדוֹ.

הַיֶּלֶד שֶׁהִתַּר מֵאֲסוּרָיו
רָאָה אֶת גֵּב אָבִיו.

יִצְחָק, כְּמִסְפָּר, לֹא הֶעֱלָה קֶרֶן.
הוּא חֵי יָמִים רַבִּים,
רָאָה בְּטוֹב, עַד אוֹר עֵינָיו כָּהָה.

אֲבָל אֶת הַשְּׁעָה הִהִיא הוֹרִישׁ לְצִאֲצָאִיו.
הֵם נוֹלָדִים
וּמַאֲכָלֶת בְּלָפָם.

סיפור העקדה המקראי מתמקד בדמותו של אברהם אבינו כמי שעמד בניסיון של אלוהים.
שיר זה מוסיף גם את נקודת המבט של יצחק.
מהי נקודת המבט של יצחק על פי השיר? הסבר את תרומתה להבנת המשמעות של השיר.

29. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחרייך.

אודיסס / חיים גורי

ובשובו אל עיר מולדתו מָצָא ים
ודגים שונים ועֶשֶׂב צָף על הגלים האֵטִיִּים
ושָׁמֶשׁ נחֵלֶשֶׁת בְּשׁוּלֵי שָׁמַיִם.

טעות לעולם חוזרת, אמר אודיסס בלבו העֵיף
וחזר עד פֶּרֶשֶׁת־הַדְּרָכִים הסמוכה לעיר השְׁכָנָה,
למצא את הדרך אל עיר מולדתו שלא הייתה מֵיִם.

הלך עֵיף בחולם ומתגעגע מאד
בין אנשים שדברו יוֹנִית אַחֶרֶת.
המלים שְׁנִטְל עִמוֹ כְּצִידָה לְדֶרֶךְ המסעות, גִּנְעוּ בִּינְתִים.

רגע חשב כי נרדם לימים רבים
וחזר אל אנשים שלא תָּמָהוּ בְּרֹאוֹתָם אוֹתוֹ
ולא קָרְעוּ עֵינָיו.

הוא שָׁאל אוֹתָם בְּתַנוּעוֹת וְהֵם נָסוּ לְהִבִּין אוֹתוֹ
מתוך המְרֻחָקִים.
הארְגָּמֶן הסָגִיל וְהַלֵּךְ בְּשׁוּלֵי אוֹתָם שָׁמַיִם.

קמו המבגרים ונטלו את הילדים שְׁעָמְדוּ סְבִיבוֹ בְּמַעְגָּל
ומָשְׁכוּ אוֹתָם.
ואור אחר אור הצִהִיב בְּבֵית אַחֵר בֵּית.

בא טל ויָרַד על ראשו.
בָּאָה רִיחַ ונִשְׁקָה לִשְׁפָתָיו.
בָּאוּ מִיָּם וְשִׁטְפוּ רִגְלָיו בְּאֶבְרִיקָלִיָּה הַזִּקְנָה
ולא ראו את הצִלָּקֶת.
והמְשִׁיכוּ בְּמוֹרֵד כְּדֶרֶךְ הַמֵּיִם.

בשיר זה תיאורי סביבה ומפגשים עם אנשים מעצבים את חוויית הניכור והזרות של

אודיסס. הסבר והדגם אמירה זו.

30. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר 21 מתוך מחזור השירים: יְרִיד הַמַּזְרָח / חיים גורי

- בית 1 בְּקִשׁוֹ רַחֲמִים עָלֶיהָ שָׁכַף עוֹלָה לָהּ,
שָׁכַף, בְּנִרְאָה, יַעֲלֶה לָהּ.
- בית 2 שׁוֹב מַשְׁהוֹ תַּנְ"כִּי.
שׁוֹב לֹא מַחוּלָה הִיא.
לִלְדָה טוֹבָה,
שׁוֹמֶעֶת פֶּעַם וְעוֹד פֶּעַם בְּקוֹל יַחְזָקָאֵל,
חַיָּה בְּדַמְיָה.
וְעוֹד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא,
קוֹרָא בְּאֻזְנֵי יְרוּשָׁלַּיִם.
- בית 3 מִפְתָּחַת פֶּן יִבְלַע לָהּ —
עֲצֵלְתִּים חֲמוּת, מִפְרָשֵׁי רוּחַ עָרֵב,
כְּמוֹ בְּרוּדוֹס, נִנִּיחַ.
שְׁמוּעָה רְדוּמָה.
- בית 4 שׁוֹב קוֹלוֹת בְּאֵיבֵי הַפֶּבֶר —
אֲחִי הַצֵּעִיר יְהוּדָה, הָאֵם אֶתָּה יוֹדֵעַ?
הָאֵם אֶתָּה שׁוֹמֵעַ?
עוֹדְעוֹדִית. דּוּמָה לַעֲצָמָה.
- בית 5 עוֹרְכֵי הַשְּׁתִּיקוֹת,
אֶפְלָה מְהֵרָתָּ מַעַל גִּגּוֹתֶיהָ.
עוֹד נִבְיָא שָׁכַח רַע לוֹ, גַּם בְּשִׁבְתָּ.
- בית 6 כְּלָבִים אֲפֹרִים. נִבְיָאֵי הָאוֹיְבִים בְּלִילָהּ,
בְּדֶרֶךְ מְדֻרְגוֹת הָאֵכָז, בְּדֶרֶךְ פְּרֻדְסֵי הַלִּילָהּ.
קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לִילָהּ.

בבית השמיני בשיר המשורר שואל:

מי יגן על שְׁלָה מִפְּנִיָּה?

הסבר מדוע העיר זקוקה להגנה מפני עצמה. בסס את דבריך על דוגמאות מן השיר.

פרק חמישי – שיר שלא נלמד

פרק זה הוא חובה. ענה על שאלה 31 (16 נקודות)

31. קרא את השיר "קצה חוט" מאת אריה סיון*, וענה על השאלה שאחרינו.

קצה חוט / אריה סיון

לתפס קצה חוט. רק לתפס קצה חוט.
אם אמצא קצה-חוט כזה
אני אשור ממנו גשר-חבלים
ועל גביו אחצה נהר
שאיני זוכר את שמו. אולי נהר השכחה.

מה בעבר השני, מה מצפה אני
למצא בעבר השני? מכאן
אני רואה שיחים, פרחים צומחים
באדמה רכה, חולית, כמו ברקמה
שאמי עשתה לי בעודני ברחמה
ותלתה על מטתי.

מטעמים של עין-הרע אינני מקוה ששם מעבר לנהר
אתחבר שוב אל החלק שנפרד ממני
אולי מפני שהחוטים אשר בהם נתפסתי עד היום
התקשו בי והפכו
פקעות כבושות בתוך עצמן.

* משורר ישראלי, יליד תל-אביב 1929, חתן פרס ישראל לשירה תשי"ע.

בשיר זה המשורר מביע משאלה להתחבר לזהותו האבודה.

כיצד מתוארת זהות זו, ומה הם הקשיים העומדים לפני המשורר בדרכו לממש את

משאלתו? הסבר והדגם את דבריך.

בתשובתך התייחס גם ללשון הצוירית המבטאת את המשאלה ואת הקשיים במימושה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א: תכנית הלימודים

שים לב: תכנית לימודים זו כוללת גם יצירות שבהתאם למיקוד הוצאו מתכנית הבחינה בקיץ תשע"א

נושאי הלימוד לבחינה בספרות

2 יחידות לימוד – שאלון מספר 005

1. מבנה תכנית הלימודים

פרקים	קבוצות
א. שירה	1. השירה העברית בימי-הביניים 2. שירי ביאליק 3. שירים מהמחצית הראשונה של המאה ה-20: אלתרמן, גולדברג, אצ"ג, טשרניחובסקי, רחל 4. שירים מהמחצית השנייה של המאה ה-20: ביטון, גורי, זך, זלדה, עמיחי, פגיס, רביקוביץ'
ב. סיפור קצר	1. סיפורי עגנון 2. סיפור עברי מהמחצית הראשונה של המאה ה-20 3. סיפור עברי מהמחצית השנייה של המאה ה-20 עד המאה ה-21 4. סיפור מתורגם
ג. רומאן ונובלה	1. רומאן עברי 2. רומאן מתורגם 3. נובלה עברית 4. נובלה מתורגמת
ד. דרמה	1. טרגדיה של סופוקלס או של שקספיר 2. מחזה עברי 3. מחזה מתורגם

2. מבנה הבחינה

— בבחינה יהיו חמישה פרקים כמפורט להלן:

שירה.

סיפור קצר.

דרמה.

רומאן ונובלה.

יצירה שלא נלמדה.

— הפרק הרביעי והפרק החמישי הם פרקי חובה. הפרק החמישי הוא יצירה שלא נלמדה (שיר או סיפור). תוכנו של הפרק הרביעי עשוי להשתנות ממועד למועד, על-פי הודעה במיקוד הלמידה. בהתאם לכך ישתנו תוכן הפרקים האחרים וסדרם. למשל, במועד מסוים יהיה הפרק הרביעי

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

"רומאן ונובלה", ויתר הפרקים יהיו פרקי בחירה (שניים מבין שלושה, כמקובל כיום); במועד אחר יהיה הפרק הרביעי "שירה", והפרק "רומאן ונובלה" יהפוך לאחד מפרקי הבחירה, וכן הלאה. – להלן חלוקת הנקודות בין פרקי הבחינה: 28 נקודות לכל אחד מארבעת הפרקים הראשונים (על הנבחן לענות על שלושה פרקים) ו-16 נקודות לפרק החמישי. סך-הכול – 100 נקודות.

3. נושאי הלימוד

פרק א – שירה

קבוצה ראשונה – השירה העברית בימי-הביניים

יש ללמוד חמישה שירים – שיר אחד מכל קבוצת שירים:

- א. ר' יהודה הלוי: יעירוני בשמך רעיוני; יחידה שחרי; ישנה בחיק ילדות
 - ב. ר' יהודה הלוי: יפה נוף; לבי במזרח; הציקתני תשוקתי
 - ג. ר' שלמה אבן גבירול: כתב סתיו; ראה שמש
 - ר' משה אבן עזרא: כתנות פסים
 - ד. ר' שלמה אבן גבירול: כאבי רב
 - ר' שמואל הנגיד: הים ביני ובינך; בכור אמי
 - ה. ר' שמואל הנגיד: התקבצו כי הזמן תמים; מת אב ומת אלול
 - ר' שלמה אבן גבירול: כתמר את בקומתך
- (שירמן חיים, השירה העברית בספרד ובפרובנס, מוסד ביאליק, 1960)

הערה: ברשימה זו יחולו שינויים מדי כמה שנים.

קבוצה שנייה – שירי ביאליק

יש ללמוד חמישה שירים – שיר אחד מכל קבוצת שירים:

- א. הקיץ גוע; פעמי אביב
- ב. על השחיטה, אם יש את נפשך לדעת
- ג. לא זכיתי באור; זריתי לרוח אנחתי
- ד. לבדי; אם ישאל המלאך
- ה. הולכת את מעמי; לנתיבך הנעלם

(שירים, מהדורה מדעית, דביר, תשמ"ג–תש"ן; וכן ח"נ ביאליק, השירים, בעריכת אבנר הולצמן, דביר,

2004; וכן: פרויקט בן יהודה – <http://benyehuda.org/bialik>)

הערה: ברשימה זו יחולו שינויים מדי כמה שנים.

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

קבוצה שלישית – שירים מהמחצית הראשונה של המאה ה-20

יש ללמוד **חמישה** שירים – אחד מרשימת השירים של כל אחד מהמשוררים שלהלן:

אלתרמן נתן: עץ הזית; ירח (**שירים משכבר: כוכבים בחוץ**, הקיבוץ המאוחד, 1999); דו-שיח (**עיר היונה**, הקיבוץ המאוחד, 1978); מטמורפוזות (**הטור השביעי**, כרך א' – תש"ג–תשי"ד, הקיבוץ המאוחד, 2005)

גולדברג לאה: מבית אמי א'; חמסין של ניסן ["אכן אדע, זה יום ללא תמורה"]; האומנם עוד יבואו ימים; סונט ט' ["מחלוגי וגם מחלונך"] מתוך "אהבתה של תרזה די מון" (**כתבי לאה גולדברג**, כרך ב': מוקדם ומאוחר, ספריית פועלים, 1978)

גרינברג אורי צבי: קדושי דומייה; מחזה שבת קודש בשמים (**רחובות הנהר**, שוקן, תשל"ח; וכן: **כל כתבי אצ"ג**, כרך ו': **רחובות הנהר**, מוסד ביאליק, 1990–2004); שיר נס השיר; שיר אמי והנחל (**כל כתבי אצ"ג**, כרך ט': **ספר העיגול**)

טשרניחובסקי שאול: ראי אדמה; הוי ארצי מולדתי; סונט י' ["את אינך יודעת"] מתוך המחזור "שירים לאילאיל"; לא רגעי שנת (**כל כתבי שאול טשרניחובסקי**, עם עובד, 1990; וכן: **שירי טשרניחובסקי**, דביר, 1968)

רחל: רק על עצמי; פגישה חצי פגישה; זמר נוגה; מנגד (**שירת רחל**, דבר, 1977; וכן: אתר בן יהודה – <http://benyehuda.org/rachel>)

* כדי להעמיק את ההיכרות עם שירתם של משוררים אלה, אפשר לבחור שירים נוספים משירתם, מאלה הנזכרים לעיל או אחרים, זאת במסגרת הבחירה הפתוחה (ראו להלן).

קבוצה רביעית – שירים מהמחצית השנייה של המאה ה-20

יש ללמוד **שבעה** שירים – אחד מרשימת השירים של כל אחד מהמשוררים שלהלן:

ביטון ארז: שיר זהרה אלפסיה; דברי רקע ראשוניים; פיגומים; תקציר שיחה (**ציפור בין יבשות**, הקיבוץ המאוחד, 1990)

גורי חיים: ירושה; אודיסס; מעשה ביונה; שיר מס' 21 ["בקשו רחמים עליה"] מתוך המחזור "יריד המזרח" (**השירים**, מוסד ביאליק והקיבוץ המאוחד, 1998)

זך נתן: אני שומע משהו נופל (**שירים שונים**, הקיבוץ המאוחד, 1984); שימו לב לסגול הרועד; נגד פרדה; ציפור שנייה (**כל החלב והדבש**, עם עובד, 1981)

זלדה: שני יסודות; ציפור אחוזת קסם; כאשר היית פה; כל שושנה (**שירי זלדה**, הקיבוץ המאוחד, 1985)

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

עמיחי יהודה: לא כבדו; משלושה או ארבעה בחדר (**שירי יהודה עמיחי**, כרך א': שירים 1948–1962, שוקן 2002–2004); תיירים (**שם**, כרך ג': **שלושה גדולה: שאלות ותשובות**); שיר 10 J"אני זוכר שאלה מספר לימוד החשבון" מתוך המחזור "טיול ישראלי" (**שם**, כרך ה': **פתוח סגור פתוח**)
פגיש דן: עדות; כתוב בעיפרון; סכו"ם; דפדוף באלבום (**כל השירים**, הקיבוץ המאוחד ומוסד ביאליק, 1995)

רביקוביץ דליה: עומד על הכביש; זיכרונות חמים; גרוויטציה; סינדרלה במטבח (**כל השירים עד כה**, הקיבוץ המאוחד, 1995)

הערה: ברשימה זו יחולו שינויים מדי כמה שנים.

בחירה פתוחה

בנוסף לשנים-עשר השירים מהמאה ה-20, ילמדו הנבחנים **חמישה** שירים במסגרת הבחירה הפתוחה. שירים אלה יהיו משיריהם של המשוררים הנזכרים לעיל או משיריהם של משוררים אחרים. בנספח שבתכנית הלימודים **בספרות לאינטרנים** (עמ' 100–115) תמצאו דוגמאות לקבוצות קטנות של שירים המתלכדות סביב עקרונות מארגניים שונים: תמתיים, פואטיים, תקופתיים וכדומה. דוגמאות אלה הן בגדר הצעות והן נועדו לעודד את הוראת השירה סביב עיקרון מלכד המאפשר למידה השוואתית.

פרק ב' – סיפור קצר

במסגרת הסיפור הקצר יילמדו עשרה סיפורים בסך-הכול, כמפורט להלן: **שלושה** סיפורים מן הקבוצה הראשונה – סיפורי עגנון (או שתיים מיצירותיו כמפורט להלן), **ארבעה** סיפורים מן הספרות העברית – שניים מן הקבוצה השנייה ושניים מן הקבוצה השלישית, ו**שלושה** סיפורים מן הקבוצה הרביעית – סיפורים מתורגמים.

קבוצה ראשונה – סיפורי שמואל יוסף עגנון

יש ללמוד **שלוש** מבין היצירות האלה:
המטפחת; עגונות (**אלו ואלו**, שוקן, 1998); האדונית והרוכל; מדירה לדירה; התזמורת (**סמוך ונראה**, שוקן, 1998); פנים אחרות; הרופא וגרושתו (**על כפות המנעול**, שוקן, 1998); המלבוש; תהילה; עם כניסת היום; פרנהיים (**עד הנה**, שוקן, 1998); שבועת אמונים* (**עד הנה**, שוקן, 1998); בדמי ימיה*; גבעת החול* (**על כפות המנעול**, שוקן, 1998)

* בשל אורכן, כל אחת משלוש היצירות שלעיל המסומנות בכוכבית תיחשב כחלופה לשני סיפורים.

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

קבוצה שנייה – סיפור עברי מהמחצית הראשונה של המאה ה-20

יש ללמוד שניים מבין הסיפורים האלה (מורים המעוניינים בכך, יוכלו ללמוד במסגרת זו סיפור נוסף מאת עגנון):

אברמוביץ' ש"י (מנדלי מו"ס): שם ויפת בעגלה (**סיפורים קטנים**, דביר לעם, 1950)

בארוך דבורה: שפרה; פראדל (**פרשיות**, מוסד ביאליק, 1968)

בורלא יהודה: אתנן (**כתבי יהודה בורלא: מרננת**, דבר-מסדה, תשכ"ב)

ברדיצ'בסקי מיכה יוסף: קלונימוס ונעמי (**כתבי מיכה יוסף ברדיצ'בסקי**, דביר, 1965; וכן:

מיכה יוסף: פרויקט בן יהודה – <http://benyehuda.org/berdi>)

ברנר יוסף חיים: המוצא; עולה (**בין מים למים**, הקיבוץ המאוחד, 1980; וכן: **ילקוט לבתי-הספר**,

הקיבוץ המאוחד, 1969; וכן: פרויקט בן יהודה – <http://benyehuda.org/brenner>)

ברקוביץ' יצחק דב: כרת; תלוש (**כתבי י"ד ברקוביץ'**, כרך א', דביר, 1964; וכן: סיפורים נבחרים, דביר לעם, 1953)

גנסין אורי: סעודה מפסקת (**כל כתביו**, ספריית פועלים/הקיבוץ המאוחד, 1982; וכן פרויקט בן יהודה – <http://benyehuda.org/gnessin>)

הזז חיים: אדם מישאל; שלולית גנוזה (**סיפורים נבחרים**, דביר, 1974)

פרץ יהודה לייב: שמע ישראל (**כל כתבי י"ל פרץ**, כרך א', דביר, 1962; בין שני הרים (שם), כרך ב'; וכן: פרויקט בו יהודה – <http://benyehuda.org/perets>)

שופמן גרשום: הערדל; נקמה של תיבת זמרה (**כל כתבי גרשום שופמן**, כרך א', דביר ועם עובד, 1960)

שטיינברג יעקב: בת הרב; העיוורת; בת ישראל; הניה; בין לבני הכסף (**ילקוט סיפורים**, יחדיו, 1981)

שמי יצחק: הברירה; בין חולות הישימון (**שישה סיפורים**, ספריית תרמיל, משרד הביטחון, 1984; וכן: **סיפורי יצחק שמי**, ניומן, 1971)

קבוצה שלישית – סיפור עברי מהמחצית השנייה של המאה ה-20 עד המאה ה-21

יש ללמוד שניים מבין הסיפורים האלה:

איני לאה: עד שיעבור כל המשמר כולו (**גיבורי קיץ**, הקיבוץ המאוחד, 1991)

אלוני ניסים: שמיל; להיות אופה (**הינשוף**, ספריית תרמיל, 1975; וכן: **הינשוף**, סדרת קלאסי כיס, עם עובד, 1997)

אפלפלד אהרון: שלושה; עשן; סיפור אהבה; ברטה (**עשן**, עכשיו, 1962; המצוד; קיטי (**בגיא הפורה**, שוקן, 1963)

בלס שמעון: בעיר התחתית (**בעיר התחתית**, ספריית תרמיל, משרד הביטחון, 1979)

בן נר יצחק: קולנוע; משחקים בחורף (**שקיעה כפרית**, עם עובד, 1976)

ברדוגו סמי: שוק; חיזו בטטה (**ילדה שחורה**, בבל, 1999)

גוטפרינד אמיר: גליה מוואלדזה (**אחוזות החוף**, זמורה ביתן, 2002)

הנדל יהודית: סיפור בלי כתובת (**כסף קטן**, הקיבוץ המאוחד, 1988)

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

יהושע אברהם ב': מסע הערב של יתיר; שתיקה הולכת ונמשכת, גאות הים (כל הסיפורים, הקיבוץ המאוחד, 1993)

כהנא-כרמון עמליה: נעימה ששון כותבת שירים (בכפיפה אחת, הקיבוץ המאוחד, 1971); הינומה (שדות מגנטיים, הקיבוץ המאוחד, 1977)

ליברכט סביון: חדר על הגג (תפוחים מן המדבר, ספריית פועלים, 1986)

מגד אהרון: יד ושם (ישראל חברים, הקיבוץ המאוחד, 1963)

מטלון רונית: אח קטן; ילדה בקפה (זרים בבית, הקיבוץ המאוחד, 1992)

ס' יזהר (סמילנסקי): השבוי (חרבת הזעה ועוד שלושה סיפורי מלחמה, זמורה ביתן, 1989)

עוז עמוס: דרך הרוח; נודים וצפצ (ארצות התי, עם עובד, 1989)

קנז יהושע: התרגולות בעלת שלוש הרגליים (מומנט מוסיקלי, הקיבוץ המאוחד, 1980)

קסטל-בלום אורלי: שפרה (לא רחוק ממרכז העיר, עם עובד, 1987)

קרת אתגר: צפירה (צינורות, עם עובד, 1992)

שחר דוד: מעשה ברוקח ובגאולת העולם; דברים שבטבע האדם; על הצללים והצלם (מותו של האלוהים הקטן, שוקן, 1970)

תמוז בנימין: מעשה בעץ זית; תחרות שחייה (סיפורים, כתר, 1987)

קבוצה רביעית – סיפור מתורגם

יש ללמוד שלושה מבין הסיפורים האלה:

אידריס יוסוף: מספר ארבע (מקום על-פני האדמה, ון-ליר, 1986)

אל חכים תאופיק: על חוד התער (סיפורים ערביים, משרד הביטחון, סיפורים פלשתיניים)

באבל יצחק: מעשה בשוכבי (סיפורים, ספריית פועלים, 1969); בן הרבי (חיל הפרשים ועוד סיפורים, כתר, 1987)

בשביס-זינגר יצחק: המפתח (המפתח, ספריית פועלים, 1978); גימפל תם (חורבן קרשב ועוד סיפורים, כרמל, 2000)

בוקצ'יו ג'ובאני: הבז (דקאמרון – ספר עשרת הימים, כרמל, 2000)

גוגול ניקולאי וסילייביץ': האדרת (סיפורים פטרבורגיים, הקיבוץ המאוחד, 1992)

גבריאל גרסיה מרקס: איש זקן מאוד עם כנפיים עצומות (הסיפור העצוב שלא ייאמן על ארנדיירה התמה וסבתה האכזרית, שוקן, 1986)

דוקטורוב אדגר לורנס: הסופר במשפחה (חיי המשוררים, זמורה ביתן, 1988)

המינגוויי ארנסט: הרוצחים (גברים ללא נשים, זמורה ביתן, 1988)

לוי פרימו: התלמיד (זמן שאול, הקיבוץ המאוחד, 1988)

מופסן גי דה: העלמה פרל (הירושה, עם עובד, 1977)

מחפוז נגיב: אחרי עשרים שנה (מקום על פני האדמה, ון-ליר, 1986); בית בעל שם רע; הפנסיונר (הגנב והכלבים וסיפורים אחרים, ספריית פועלים, 1970)

מנספילד קתרין: הזוב (הספרות כרך א' 2, 1968)

נבוקוב ולדימיר: רגע של חסד (תריסר רוסי, הקיבוץ המאוחד, 1994)

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

סלינג'ר ג'רום דוד: יום נפלא לדגי בננה; מר קרסולי שלנו בקונטיקט (לאסמה – באהבה ובסאוב, מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, 1979)

עזאם סמירה: השעון והאדם (סיפורים פלשתיניים, עקד, 1970)

פואד אלן: הבור והמטוטלת (הבור והמטוטלת, סדרת קלאסי כיס, עם עובד, 1997); אלאונורה (מעשי הרצח ברחוב מורג, מחברות לספרות, 1965)

פוקנר ויליאם: ורד לאמילי (סימן קריאה 1, 1972; ורד לאמילי – מסתורין ואהבה, עקד, 1993); אמבר מובער (סימן קריאה 1, 1972)

פיילי גרייס: שיחה עם אבי (סימן קריאה 16–17, 1973; סיפורים אמריקאיים משנות ה-60 וה-70, עם עובד, 1993)

פינק אידה: הגן המפליג למרחקים; ציפורים; המחבוא (הגן המפליג למרחקים, ספריית פועלים 1988; וכן: כל הסיפורים, עם עובד, 2004)

צ'קוב אנטון פבלוביץ': כינורו של רוטשילד; יגון (מבחר סיפורי צ'קוב לבתי ספר, טברסקי, 1966)

קלייסט הינריך פון: רעידת אדמה בצ'ילי (קולהאס ואחרים), הקיבוץ המאוחד, 2002

קפקא פרנץ: גזר הדין (גזר הדין וסיפורים אחרים, עם עובד, 1997)

קרבר ריימונד: דבר קטן וטוב; נוצות; קתדרלה (דבר קטן וטוב, כתר, 1986)

שלום עליכם: אהבתי הראשונה (הסיפור הקצר, ספריית פועלים, 1977)

הערה: בקיץ תש"ע ובחורף תשע"א, אחת מן השאלות בפרק "סיפור קצר", תהיה על הסיפור "חיזו בטטה" מאת סמי ברדוגו.

בקיץ תשע"א ובחורף תשע"ב, אחת מן השאלות בפרק "סיפור קצר", תהיה על הסיפור "סיפור אהבה" מאת אהרן אפלפלד.

פרק ג' – רומאן ונובלה

יש לבחור אחת מבין שלוש האפשרויות האלה:

1. רומאן אחד המסומן בכוכבית, מן הקבוצה הראשונה או מן הקבוצה השנייה. (בשל אורכם או מורכבותם – ולא מטעמים של שיפוט ערכי – למידת הרומאנים שמסומנים בכוכבית * היא חלופה ללמידת שני רומאנים שאינם מסומנים בכוכבית, זאת כדי לפנות פרק זמן נאות לקריאתם ולדיון בהם.)
2. שני רומאנים מן הרשימה הכוללת רומאנים עבריים (קבוצה ראשונה) ורומאנים מתורגמים (קבוצה שנייה).
3. רומאן אחד מרשימת הרומאנים העבריים והמתורגמים (קבוצות ראשונה ושנייה) ושתי נובלות מרשימת הנובלות העבריות והמתורגמות (קבוצות שלישית ורביעית): יצירה אחת לפחות מהספרות העברית ויצירה אחת לפחות מהספרות המתורגמת.

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

שימו לב: מומלץ שבמהלך לימודיהם יקראו הנבחנים, על-פי בחירתם ותוך התייעצות עם המורה, **לפחות שישה ספרים** בנוסף לרומאנים ו/או לנובלות שיילמדו במסגרת פרק זה. במסגרת הקריאה החופשית הזו נבחנים רשאים לבחור גם רומאנים וקובצי סיפורים המופיעים בתכנית הלימודים.

קבוצה ראשונה – רומאן עברי

- אורפז יצחק: **מסע דניאל** (עם עובד, 1986)
- איתן רחל: **ברקיע החמישי** (עם עובד, 1976)
- אפלפלד אהרון: **תור הפלאות** (הקיבוץ המאוחד, תשל"ח); **קטרינה** (כתר, 1989)
- באר חיים: **נוצות** (עם עובד, 1992); **חבלים** (עם עובד, 1998)
- בן נר יצחק: **בוקר של שוטים** (כתר, 1992)
- ברבש בני: **מי פירסט סוני** (הקיבוץ המאוחד, 1994)
- ברטוב חנוך: **פצעי בגרות** (עם עובד, 1969)
- בר-יוסף יהושע: **עיר קסומה*** (הקיבוץ המאוחד, 1979)
- גרוסמן דוד: **ספר הדקדוק הפנימי*** (הקיבוץ המאוחד, 1991); **מומיק** (הקיבוץ המאוחד, 2006)
- הנדל יהודית: **החמסין האחרון** (הקיבוץ המאוחד, 1993)
- יהושע אברהם ב': **המאהב** (שוקן, 1981); **מר מאני*** (הקיבוץ המאוחד, 1993); **השיבה מהודו** (הקיבוץ המאוחד, 1994); **שליחותו של הממונה על משאבי אנוש** (הקיבוץ המאוחד, 2004)
- לפיד שולמית: **גיא אוני** (כתר, 1982)
- מגד אהרון: **החי על המת** (עם עובד, 1974); **פויגלמן** (עם עובד, 1987); **מסע באב** (עם עובד, 1980)
- מיכאל סמי: **חצוצרה בוואדי** (עם עובד, 2003); **חסות** (עם עובד, 1979)
- נבו אשכול: **ארבעה בתים וגעגוע** (זמורה ביתן, 2004)
- ס' יזהר (סמילנסקי): **מקדמות*** (זמורה ביתן, 1992)
- עגנון שמואל יוסף: **סיפור פשוט*** (כל סיפורי ש"י עגנון, כרך ג': **על כפות המנעול**, שוקן, 1998; וכן: **סיפור פשוט** (כולל הערות וביאורים, שוקן, 1998); **שירה*** (שוקן, 1999)
- עוז עמוס: **מיכאל שלי** (עם עובד, 1990); **מנוחה נכונה** (עם עובד, 1983); **קופסה שחורה** (עם עובד, 1996)
- עמיר אלי: **מפריח היונים** (עם עובד, 1993)
- פוגל דוד: **חיי נישואים*** (הקיבוץ המאוחד, 2000)
- קורן ישעיהו: **לוויה בצהריים** (מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, 1974)
- ק' צטניק: **השעון** (מוסד ביאליק, 1972)
- קנז יהושע: **התגנבות יחידים*** (עם עובד, 2006); **מחזיר אהבות קודמות** (עם עובד, 1997)
- קניוק יורם: **חימו מלך ירושלים** (עם עובד, 2003); **אדם בן כלב** (ספריית פועלים, 1987)
- ראובני אהרון: **שמות** (עם עובד, 1969)
- רביניאן דורית: **החתונות שלנו** (עם עובד, 1999)
- שבתאי יעקב: **זיכרון דברים*** (מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, 1977)
- שדה פנחס: **החיים כמשל** (שוקן, 2002)
- שחם נתן: **רביעיית רוזנדורף** (עם עובד, 1987)
- שלו מאיר: **רומן רוסי** (עם עובד, 1988); **כימים אחדים** (עם עובד, 1994); **יונה ונער** (עם עובד, 2006)

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

שמיר משה: הוא הלך בשדות (עם עובד, 1972); במו ידיו: פרקי אליק (עם עובד, 1972)
תמוז בנימין: מינוטאור (הקיבוץ המאוחד, 1980); רקוויאם לנעמן (זמורה-ביתן-מודן, 1978)

קבוצה שנייה – רומאן מתורגם

אוסטר פול: ארמון הירח (עם עובד, 1977); מוסיקת המקרה (עם עובד, 1992)
אורול ג'ורג': 1984 (עם עובד, 1972)
אז'אר אמיל (גארי רומאן): כל החיים לפניו (עם עובד, 1984)
אייטמטוב צ'ינגיס: והיום איננו כלה (עם עובד, 1994)
אליוט ג'ורג': הטחנה על שפת הפלוס (כרמל, 1998)
גולדינג ויליאם ג'רלד: בעל זבוב (עם עובד, 1972)
בולקוב מיכאיל: האמן ומרגריטה* (ידיעות אחרונות – ספרי חמד, 1999)
בל היינריך: המוקיון (מסדה, 1971)
בלזק אונורה דה: אבא גוריו (הקיבוץ המאוחד, 1992); הדודן פונס (עם עובד, 1981)
ברונטה אמילי: אנקת גבהים (כתר, 1990)
ברונטה שרלוט: ג'יין אייר (זמורה ביתן, 1987)
בשביס-זינגר יצחק: העבד (עם עובד, 2004)
גארי רומאן: עפיפונים (עם עובד, 1983)
גרין גרהם: מסעותי עם דודתי (עם עובד, 1989)
דה לוקה ארי: הר אדוני (הקיבוץ המאוחד, 2003)
דוסטויבסקי פ"מ: החטא ועונשו* (ידיעות אחרונות, 1995)
דיקנס צ'רלס: תקוות גדולות (ספריית פועלים, 1983); דוד קופרפילד (דביר וזמורה ביתן, 1987)
הסה הרמן: נרקיס וגולדמונד (שוקן, 1975)
הרפר לי: אל תיגע בזמיר (עם עובד, 2003)
וולף וירג'יניה: אל המגדלור* (מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, סימן קריאה, 1975)
וילד אוסקר: תמונתו של דוריאן גריי (אור-עם, 1984; וכן: חנות ספרים, 1998)
טולסטוי לב: אנה קרנינה* (עם עובד, 1999)
מאן תומס: בית בודנברוק* (עם עובד, 1986)
לורנס דיוויד הרברט: בנים ואוהבים (שוקן, 1981)
מארקס ג' גרסיה: מאה שנים של בדידות* (עם עובד, 1972); אהבה בימי כולרה (עם עובד, 1989)
מוריסון טוני: העין הכי כחולה (הקיבוץ המאוחד, 1996)
מלמוד ברנרד: העוזר (עם עובד, 1979)
ממי אלבר: נציב מלח (עם עובד, 1964)
סלינגר ג'רום: דיוויד: התפסן בשדה השיפון (עם עובד, 1975)
סראמגו ז'וזה: על העיוורון (הקיבוץ המאוחד, 2000)
פוקנר ויליאם: הקול והזעם* (ספריית פועלים, 1973); אור באוגוסט* (ספריית פועלים, 1968)

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

פיצג'רלד פ' סקוט: גטסבי הגדול (הקיבוץ המאוחד, 1999); ענוג הוא הלילה (עם עובד, 1973)
פלובר גוסטב: מאדאם בובארי (הקיבוץ המאוחד, 1991)
פרלה יהושע: יהודים סתם (הקיבוץ המאוחד, 1992)
פריש מקס: הומו פאבר (ספריית פועלים, 1982)
קאמי אלבר: הדבר (עם עובד, 2001); הזר (עם עובד ומסדה, 1985); אדם הראשון (עם עובד, 1995)
קונדרה מילן: ספר הצחוק והשכחה (זמורה ביתן, 1981)
קזנצאקיס ניקוס: חיי ומעלליו של אלכסיס זורבס (זורבה היווני) (עם עובד, 1995)
קפקא פרנץ: המשפט* (שוקן, 1992)

קבוצה שלישית – נובלה עברית

אורפז יצחק: נמלים (שלוש נובלות, עם עובד, 1972; וכן: גוונים 1997)
ביאליק חיים נחמן: מאחורי הגדר, (ביאליק – סיפורים, דביר, 1956; וכן: פרויקט בן יהודה – <http://benyehuda.org/bialik>)
בן נר יצחק: עתליה (אחרי הגשם: שלושה סיפורים, כתר, 1979)
הראבן שולמית: נביא; אחרי הילדות; שונא הנסים (צימאון, דביר, 1996)
טביב מרדכי: כינורו של יוסי (עם עובד, 1964)
יהושע אברהם ב': שלושה ימים וילד (כל הסיפורים, הקיבוץ המאוחד, 1993)
כהנא-כרמון עמליה: לב הקיץ לב האור (בכפיפה אחת, הקיבוץ המאוחד, 1971; וכן: כאן נגור: חמש נובלות, הקיבוץ המאוחד, 1996)
ס' יזהר (סמילנסקי): חרבת חזעה (ארבעה סיפורים, הקיבוץ המאוחד, 1984; וכן: סיפור חרבת חזעה ועוד שלושה סיפורי מלחמה, זמורה ביתן, 1989)
סרי דן בניה: עוגיות המלח של סבתא סולטא (כתר, 1988)
קסטל-בלום אורלי: המינה לזיה (כתר, 1995); רדיקלים חופשיים (רדיקלים חופשיים, כתר, 2000)

קבוצה רביעית – נובלה מתורגמת

אייטמטוב צ'ינגיס: ג'מילה (כרמל, 2005)
הראבל ברהמיל: העיירה שבה נעצר הזמן (עקד, 1994)
בולגאקוב מיכאיל: לב של כלב (כפתור, תשמ"ט)
המינגווי ארנסט: הזקן והים (עם עובד, 1980)
זיסקינד פטריק: היונה (עם עובד, 1986)
מאן תומס: טונוי קריגר; מוות בוונציה (מוות בוונציה וסיפורים אחרים, הקיבוץ המאוחד, 1988)
מוריאק פרנסואה: הנשיקה למצורע; הורתו (הנשיקה למצורע, עם עובד, 1981)
מלוויל הרמן: ברטלבי (משדר הביטחון, ספריית תרמיל, 1988; וכן: המעורר מס' 2, 1997); וכן: מחווה לשישה סיפורים של המאה התשע-עשרה, בעריכת נילי מירסקי, עם עובד, 2006.

נספח לשאלון 05, קיץ תשע"א

ספרות / 2 יחידות

פרק ד' – דרמה

יש ללמוד שני מחזות: טרגדיה אחת (מאת סופוקלס או מאת שקספיר) מן הקבוצה הראשונה, ומחזה אחד נוסף, (עברי או מתורגם), מבין המחזות שבקבוצות השנייה והשלישית.

קבוצה ראשונה – טרגדיה מאת סופוקלס או מאת שקספיר

סופוקלס: אנטיגונה (דביר, 1970; וכן: מוסד ביאליק, 1971; וכן: שוקן, 1990);
אדיפוס (מוסד ביאליק, 1971; וכן: שוקן, 1994)
שקספיר ויליאם: המלט (אור-עם, 1973; וכן: דביר, 1981); **מקבת** (הקיבוץ המאוחד, 1971; וכן: עם עובד, 1986); **המלך ליר** (מוסד ביאליק, 1971; וכן: אור-עם, 1994); **אוטלו** (דביר, 1991)

קבוצה שנייה – מחזה מתורגם

איבסן הנריק: בית בובות (אור-עם, 1983)
ברכט ברטולד: מעגל הגיר הקווקזי (אור-עם, 1984); **אימא קוראז'** (עם עובד, 1986)
דירנמט פרידריך: ביקור הגברת הזקנה (אור-עם 1983)
ויליאמס טנסי: ביבר הזכוכית (אור-עם, 1982); **חשמלית ושמה תשוקה** (אור-עם, 1985)
לורקה גרסיה פדריקו: ירמה (מחזות, הקיבוץ המאוחד, 1965; וכן: עם עובד, 1988)
מילר ארתור: מותו של סוכן (אור-עם, 1986)
סטרינדברג אוגוסט: העלמה יוליה (אור-עם, 1985)
פינטר הרולד: החדר (אור-עם, 1988)
פירנדלו לואיג'י: שש נפשות מחפשות מחבר (מרכז ישראלי לדרמה, 1990)
צ'כוב אנטון: גן הדובדבנים; שלוש אחיות (ארבעה מחזות, עם עובד, 1973)

קבוצה שלישית – מחזה עברי

אלוני נסים: הכלה וצייד הפרפרים (הקיבוץ המאוחד, 1980); **הנסיכה האמריקאית** (עמיקם, 1963); **אכזר מכל המלך** (ידועות אחרונות, ספרי חמד, 1997)
בן שמחון גבריאל: מלך מרוקאי (עדן, 1980)
בר יוסף יוסף: אנשים קשים (מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, 1983)
ליון חנוך: חפץ (חפץ ואחרים, הקיבוץ המאוחד, 1988); הילד חולם (מלאכת החיים ואחרים, הקיבוץ המאוחד, 1991)
לפיד שולמית: רכוש נטוש (אור-עם, 1991)
סובול יהושע: ליל העשרים (אור-עם, 1990); **גטו** (אור-עם, 1989)
שבתאי יעקב: נמר חברבורות (הקיבוץ המאוחד, 1985)
תומר בן ציון: ילדי הצל (עמיקם, 1963)